

Національний
банк України

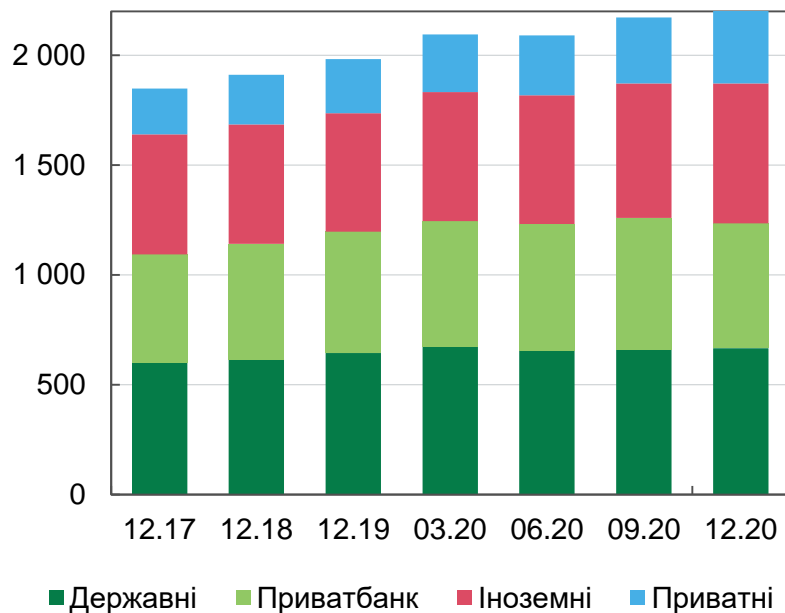
Поточні тенденції, вплив пандемії COVID-19 на банківський сектор

Департамент фінансової стабільності
15 квітня 2021 року

Банки стабільно працюють, у держбанків значна частка ринку

Загальні активи банків, млрд грн

Кількість банків

	2016	2017	2018	2019	2020
Платоспроможні	96	82	77	75	73
- зміна	-21	-14	-4	-2	-2
Державні	6	5	5	5	5
- зміна	-1	-1	0	0	0
Іноземні	25	23	21	20	20
- зміна	0	-2	-2	-1	0
Приватні	65	54	51	50	49
- зміна	-20	-11	-2	-1	-2

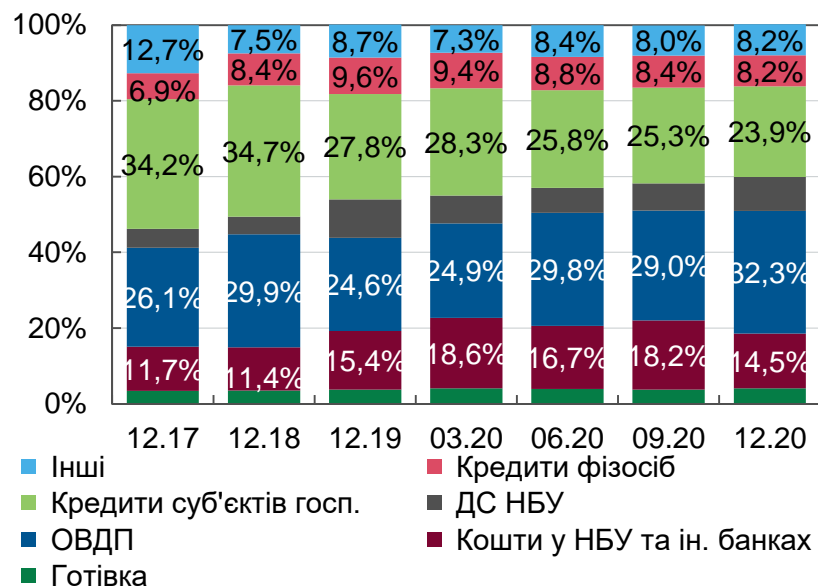
Джерело: НБУ.

Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

- На кінець 2020 платоспроможними були 73 банки.
- Домінування держбанків продовжується: вони складають 52.6% чистих активів і 60.3% депозитів населення сектору.

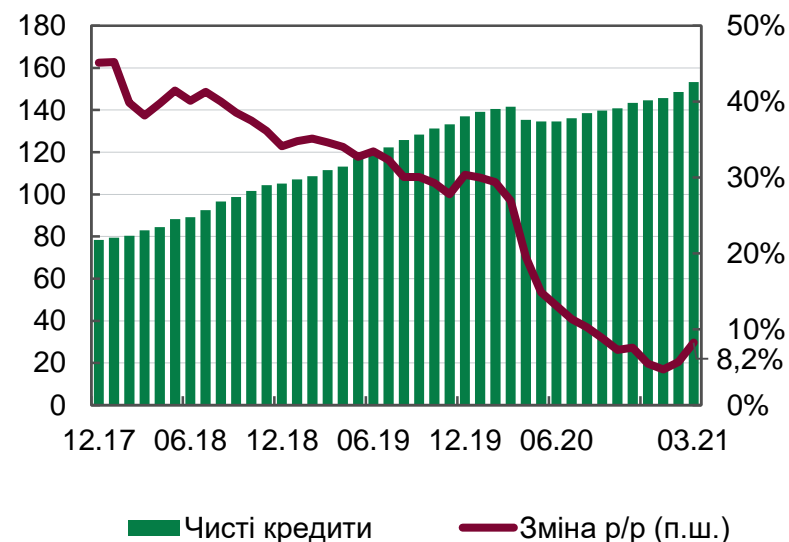
Темпи зростання споживчих кредитів у 2020 суттєво знизилися

Структура чистих активів сектору за складовими

Джерело: НБУ.

Чисті гривневі кредити фізичним особам, млрд грн

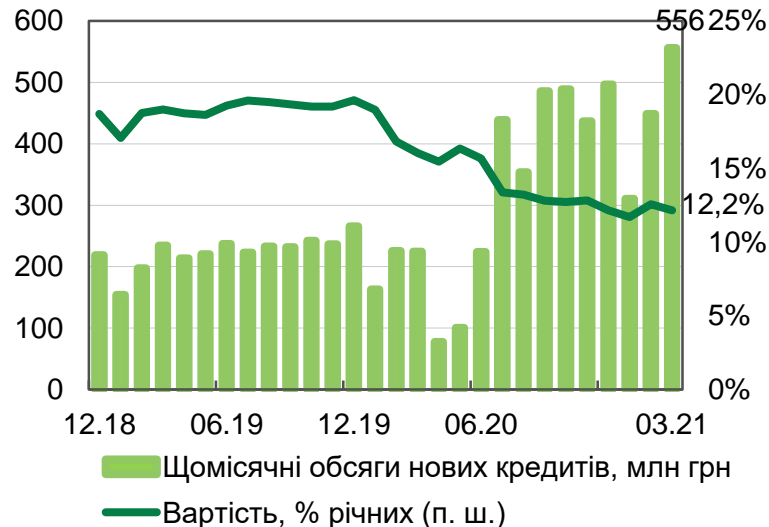

Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.04.21.

- Частка чистих бізнес-кредитів скоротилася з 55% чистих активів у 2014 до 23,9% у 2020.
- Пандемія скоротила попит фізосіб на кредити, а банки переоцінили якість портфелів і сформували додаткові резерви. Як наслідок: темпи зростання чистих гривневих кредитів скоротилися до 5,5% р/р у грудні 2020 з понад 30% у 2017-19. У березні 2021 приріст становив +8,2% р/р.
- У II півріччі кредити на придбання нерухомості зростали швидше, ніж споживчі: +11,5% р/р на кінець грудня 2020 року.

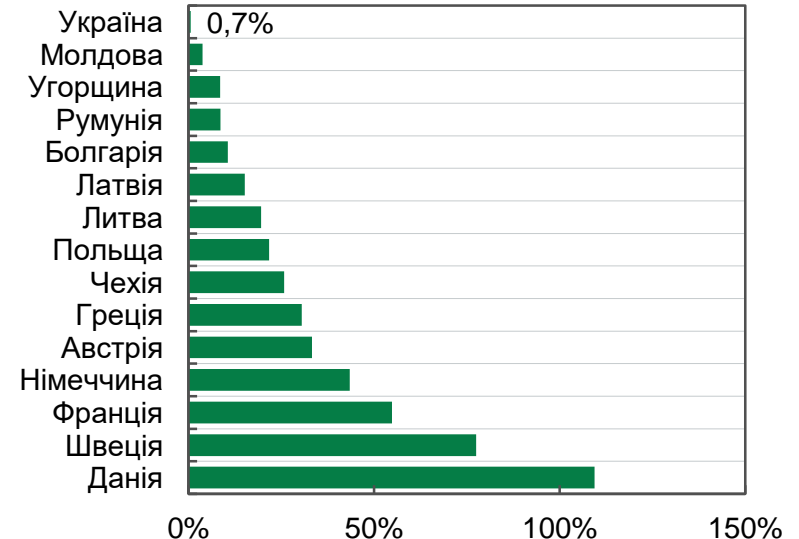
Іпотека відновлюється, але з низької бази

Нові іпотечні гривневі кредити

Нові видачі без пролонгованих, реструктуризованих тощо.

Відношення іпотеки до ВВП* в 2020 році за країнами

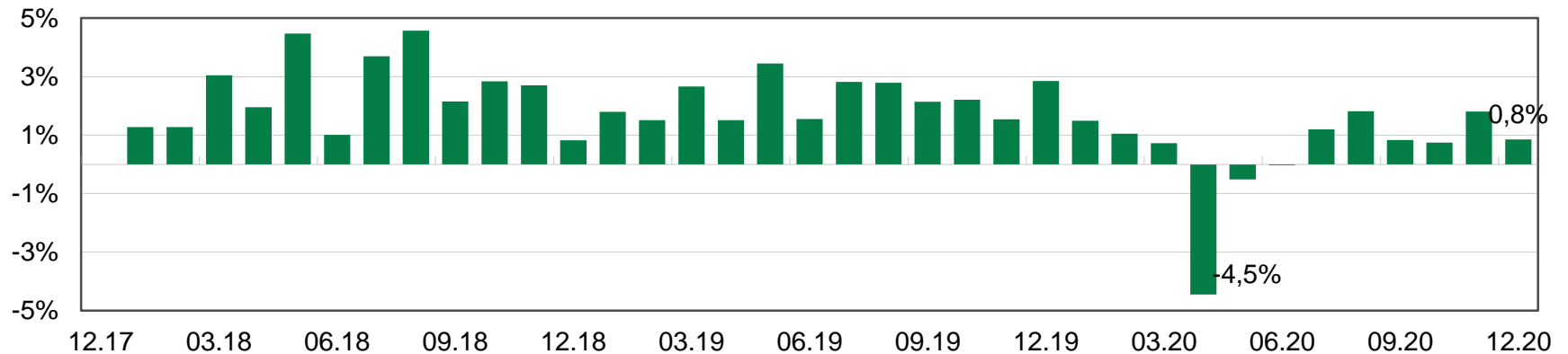
*Прогноз ВВП в 2020 році – оцінка «World Economic Outlook» МВФ станом на жовтень.

Джерело: ЄЦБ, МВФ, Національний банк Молдови, дані банків.

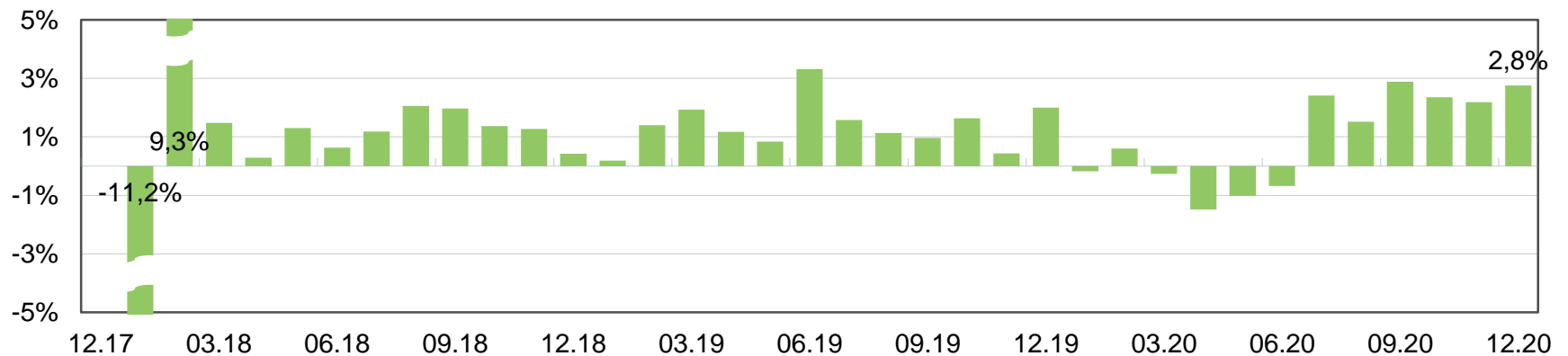
- Щомісячний обсяг нових кредитів у II півріччі 2020 та 2021 році практично подвоївся порівняно з I півріччям 2020 та 2019 роком.
- Вагомим фактором активізації сегменту було здешевлення іпотечних кредитів.

У II півр. 2020 іпотечні кредити росли швидше роздрібних в цілому

Зміна за місяць чистих гривневих кредитів фізособам

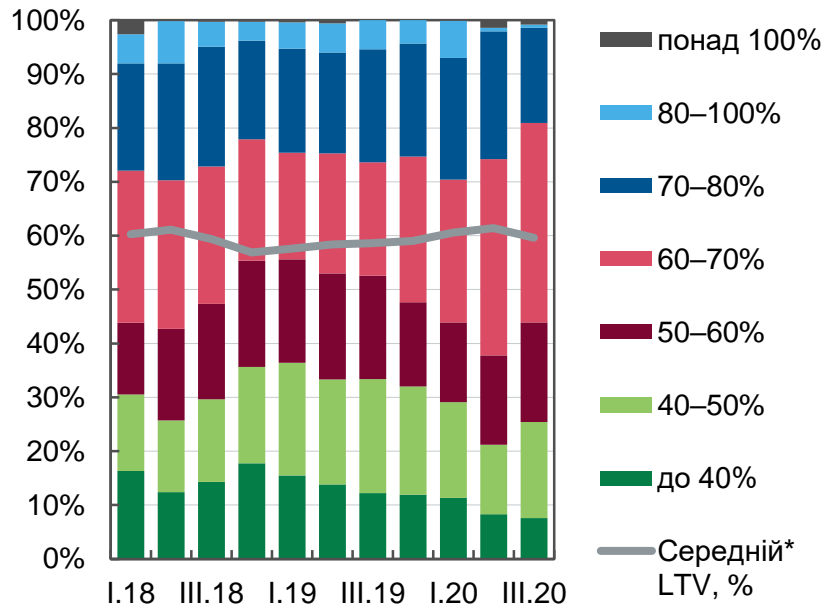
Зміна за місяць чистих гривневих кредитів фізособам на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості

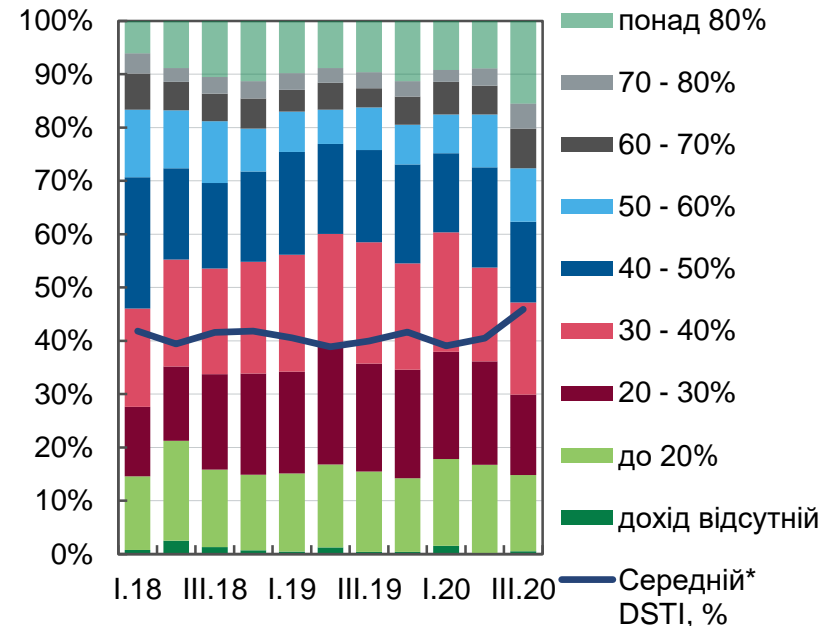
Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.01.21.

Боргове навантаження зросло, але стандарти є консервативними

Розподіл кредитів за LTV

Розподіл кредитів за DSTI

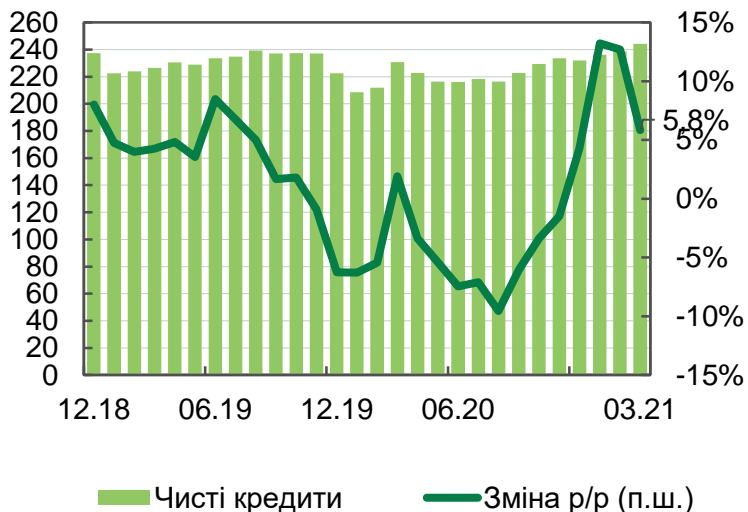

*Зважено за обсягом наданих кредитів
Джерело: дані банків.

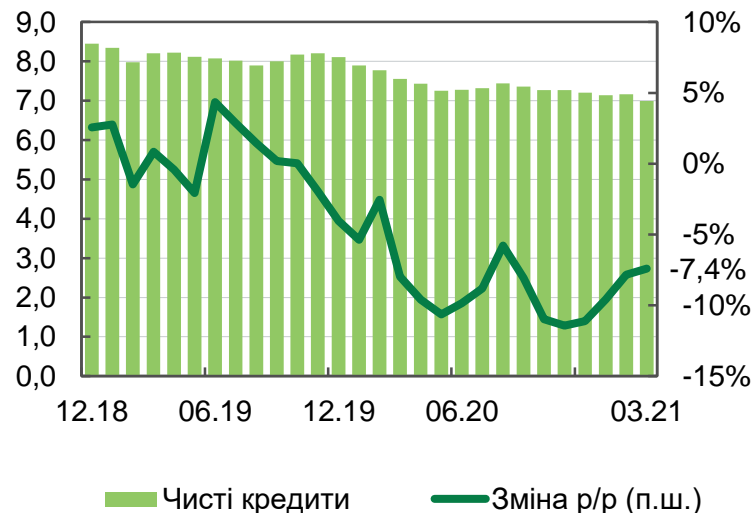
- Співвідношення кредиту до вартості житла (LTV) в III кв. 2020 було доволі низьким: 59.6%.
- А от співвідношення витрат на обслуговування боргу до доходів домогосподарств (DSTI) за рік зросло та є доволі високим: 45.9%.

Попит на кредити з боку корпорацій низький

Динаміка чистих гривневих кредитів суб'єктам господарювання, млрд грн

Динаміка чистих валютних кредитів суб'єктам господарювання, млрд дол. США (в еквіваленті)

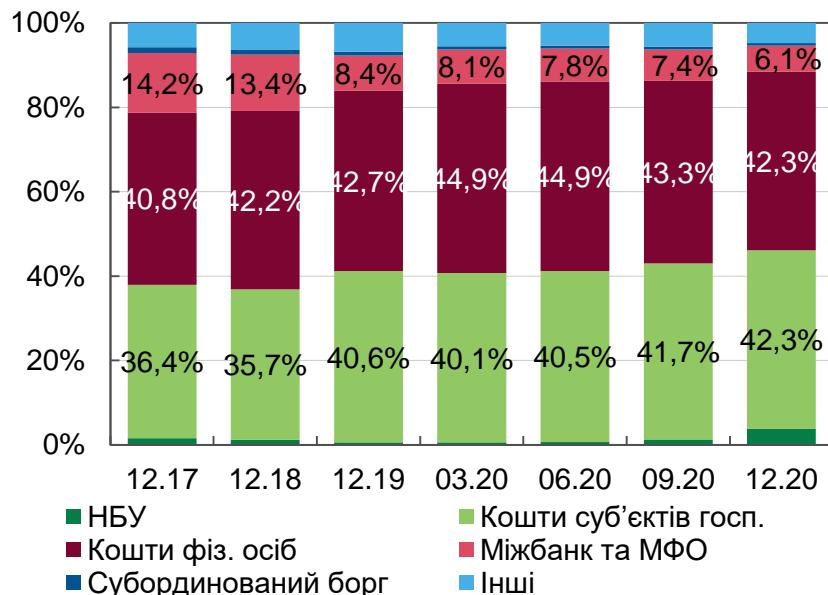

Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.04.21

- Зміна чистих кредитів суб'єктам господарювання на кінець березня 2021 року:
 - гривневих +5,8% р/р;
 - валютних у дол. еkv. -7,4% р/р.

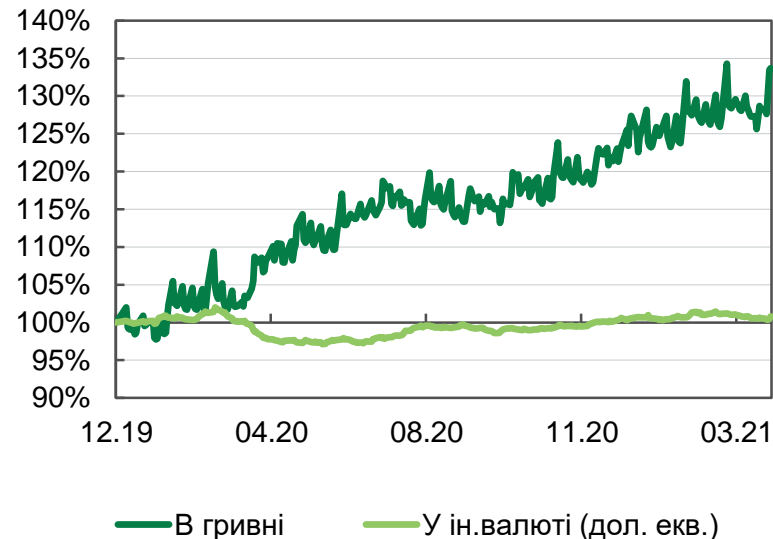
Банки покладаються на внутрішнє фондування

Структура зобов'язань

Джерело: НБУ.

Кошти фізичних осіб, грудень 2019 = 100%

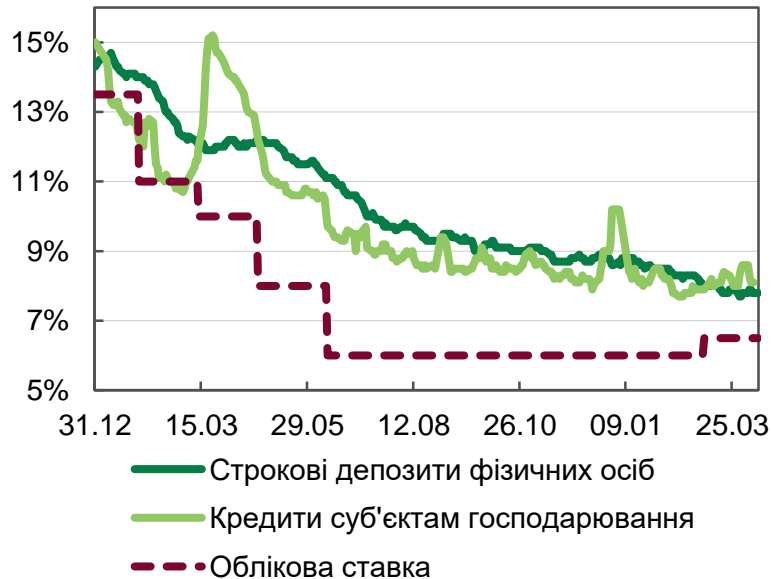

У банках, платоспроможних на 01.04.21, щоденні дані.

- Частка коштів фізичних осіб та корпорацій у зобов'язаннях банків становила майже 85% на кінець 2020 (60.7% на кінець 2014).
- Як і в інших країнах, депозити домогосподарств зростали під час кризи. Темп росту гривневих депозитів фізичних осіб на кінець березня 2021 року становив 24.2% (р/р), обсяг валютних залишився практично незмінним у еквіваленті.

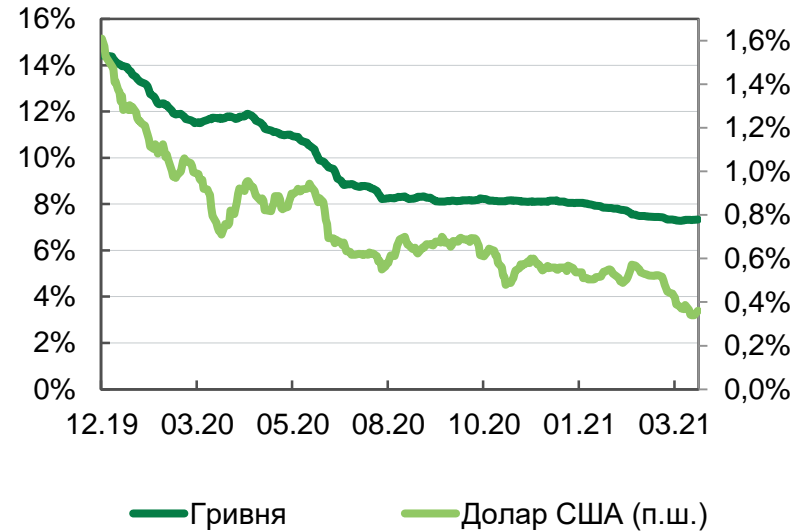
Ставки за депозитами на історично найнижчих рівнях

Вартість нових строкових депозитів фізосіб, кредитів суб'єктам господарювання у гривні та облікова ставка НБУ, % річних

Без кредитів овердрафт.
Джерело: НБУ.

Український індекс ставок за 3-місячними депозитами фізичних осіб, % річних*

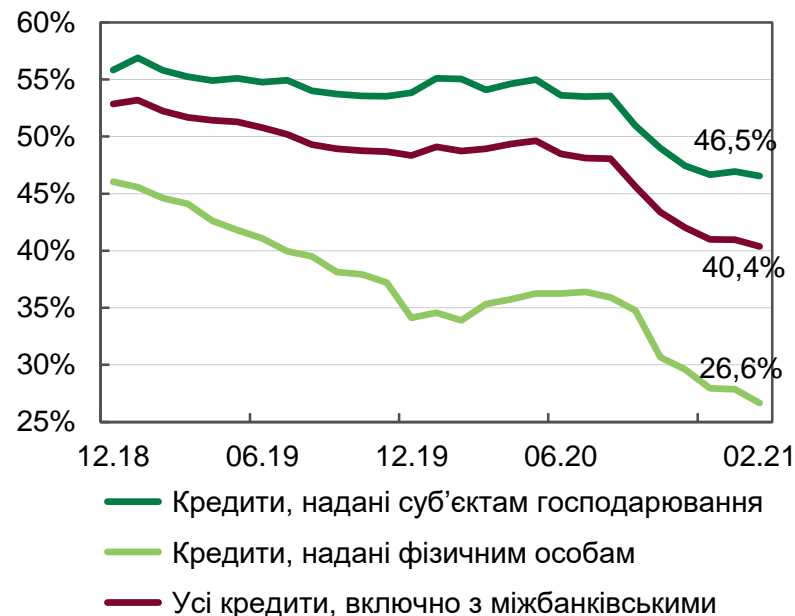
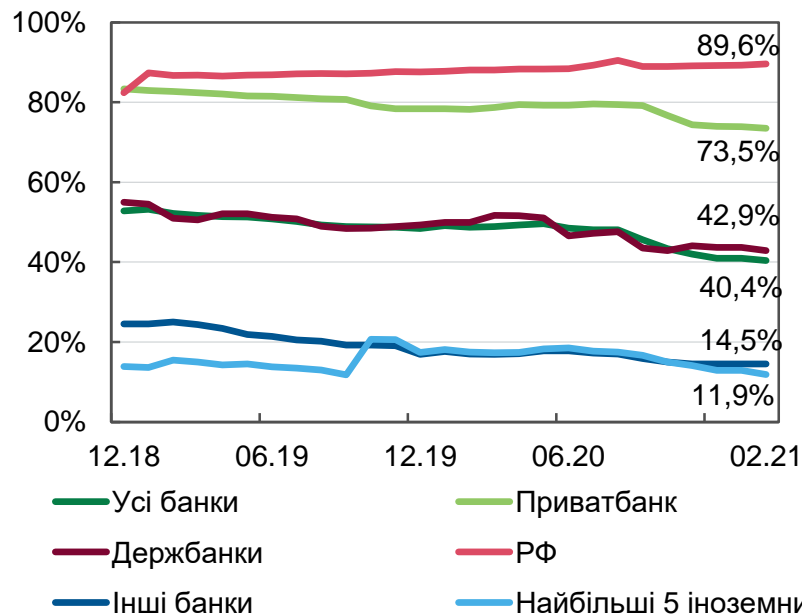

* За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

- За 2020 рік НБУ чотири рази знижував ключову ставку до історично низького рівня у 6% річних. У березні 2021 року – підвищив до 6.5%.

Списання кредитів держбанками покращило якість їх портфелів

Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

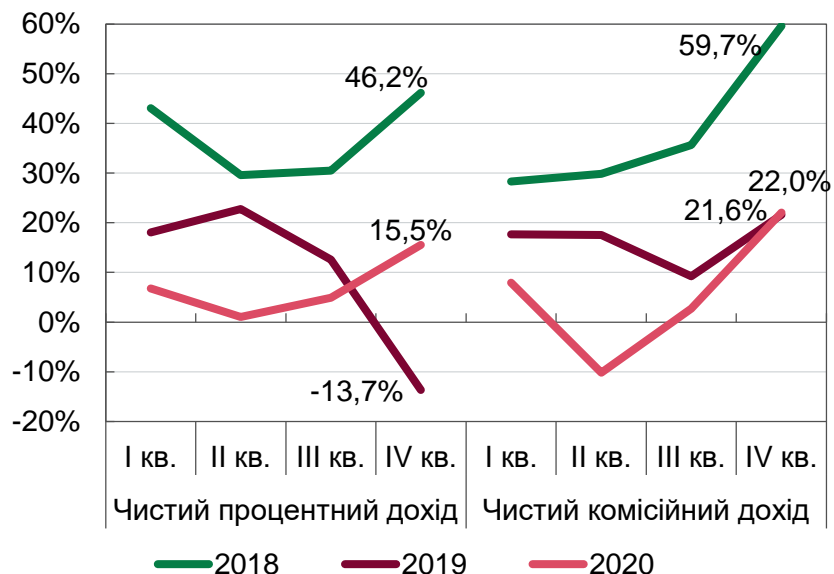

Усі банки, включно із неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.
Джерело: НБУ.

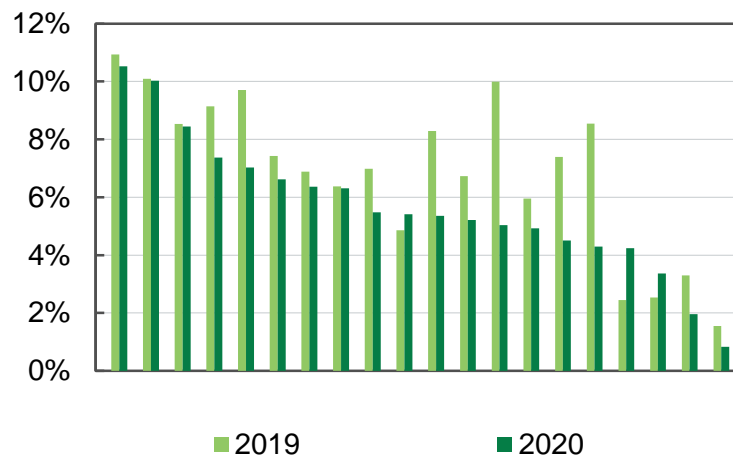
- Частка NPL знизилася до 40,4% у лютому 2021 року в результаті значних списань зарезервованих непрацюючих кредитів.
- У 2020 році державні банки списали 30,6 млрд в гривні та 3,1 млрд дол у еквіваленті .
- Коефіцієнт покриття NPL (усі резерви під збитки за кредитами / NPL) становив на кінець лютого 2021 року понад 97%.

Приріст процентних та комісійних доходів найнижчий за 3 роки

Зміна чистого процентного та комісійного доходів*, р/р

Чиста процентна маржа 20-ти найбільших банків

*Враховано банки, платоспроможні на відповідну звітну дату, за IV кв. 2020 року - оперативні дані
Джерело: НБУ

- Прибуток банків за 2020 був майже на третину меншим, ніж у 2019 році (41.3 млрд грн).
- За 2020 рік:
 - Чистий процентний дохід +7.0% р/р, чистий комісійний дохід +5.8% р/р.
 - Чиста процентна маржа сектору за 2020 рік становила 5.2% (медіана – 5.5%) порівняно з 5.9% (медіана – 7.0%) за 2019 рік.

Орієнтовані на банки заходи центральних банків та фінансових регуляторів у відповідь на COVID-19 у II кварталі 2020 року

Показники	ЄЦБ/ ЕВА	Велика Британія	Швеція	Польща	Чехія	Угорщина	Румунія	Росія	Сербія	Україна
Зниження ключової ставки (в. п.)	-	0.65	- / 0.55*	1.0	1.5	-	0.5	0.5	0.75	5.0
Довге рефінансування	+	+				+		+		+
Викуп активів на ринку	+	+	+	+			+			
Частіше проведення операцій репо				+	+	+				+
Кредити/свопи в інвалюті для банків			+			+		+	+	
Розширення прийнятної застави	+		+	+	+	+		+		+
Валютні свопи з центробанками або МФО	+	+	+					+		+
Підтримка кредитних канікул**	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Деактивація/зниження буферів капіталу		+	+	+	+	+	+	+		+
Дозвіл працювати з LCR нижче нормативу			+					+		
Обмеження на виплату дивідендів	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Відтермінування звітування	+	+					+	+		+
Відтермінування інспекцій	+		+***	+		+				+
Відтермінування/скасування стрес-тестів	+	+								+
Сприяння реструктуризації кредитів	+	+		+	+		+	+		+
Пом'якшення інших пруденційних вимог		+	+	+	+	+		+		+

* Зниження неключової ставки; ** компенсація відсотків та/чи комісій урядом та/або рекомендація кредитних канікул та регуляторні пом'якшення для змінених/реструктуризованих кредитів з боку регуляторів; *** дія заходу завершилася.

Джерело: Звіт про фінансову стабільність, НБУ, Червень 2020.

План впровадження нових регуляторних вимог

Впровадження
нормативу NSFR

I квартал
2021

Обговорення термінів
активації буферів
капіталу

II півріччя
2021

Підвищені ваги ризику
для споживчих кредитів

Початок імплементації
ICAAP/ILAAP

Вимоги до капіталу
під операційний ризик

1 січня
2022

Вимоги до капіталу
під ринковий ризик

Індивідуальні нормативи
капіталу (згідно Pillar 2)*

1 січня
2024

Нова структура капіталу*

Норматив левериджу

* Необхідне прийняття змін до ЗУ "Про банки та банківську діяльність"